

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esztőtörtökön.

Előfizetési ára:	
Egész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 frt 50 kr.
Negyed évre	1 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő:
Dr. Prok Gyula,
kiadó-tulajdonos.

Hirdetéseket és előfizetéseket
elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
iskola-utca 13-ik szám.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Pénzintézetek.

A kisczelli takarékpénztár gyászos bukása nyomán néhány napig aktuálisak lettek a vidéki pénzintézetek. Annyira megszoktuk ezeket az intézeteket magunk között látni, hogy szinte észre sem vesszük a fontosságukat, amelyet közgazdasági életünkre gyakorolnak. Talán egyszer évenként, midőn közeledtével a tavasznak megjelennek a pénzintézetek, — avatatlan ember előtt csaknem rejtélyes számbalmazásokat tartalmazó évi záró-számadásai. jut eszünkbe, hogy abban az adat halmozban a közgazdasági életünk viszonyaira, helyzetére és alakulására vonatkozó szabályokat keresünk.

Jó lehet azóta, amióta bebizonyosodott, hogy a takarékpénztárak a szegény néposztály kaptáráva nem lettek abban a mértékben, miként hitték, — nagy csökkenés állott be a takarékpénztárak jelentőségének elismerésében; mindazonáltal egy másik rendeltetésénél fogva ezek az intézetek a magyar közgazdasági életben igen fontos szerepet játszanak. A hitelnek, mint a gazdasági forgalom kiapadhatlan forrásának ugyanis még ma is a legfontosabb szervei.

Hanem ez a változás a rendelkezésben magával vonta a takarékpénztárak üzleti princípiumainak fordulatát is. Tényleg a takarékpénztárak sehol a világon nem tekintik többé legfőbb feladatuknak, hogy a kis emberek kicsiny tőkéjét magukhoz vonzzák, s ezzel eltekintve igen lényeges szociális hatású. — megóvják azt az elkallódástól. Előtérbe nyomul ma a hitelnyújtás döntő princípiuma a takarékpénztárak szervezetében és működésében. Hanem ez a szellem messze elvonta ezen intézeteket eredeti hivatásuktól. Egészen óda, hogy ma már igen kevesen tekintik a takarékpénztárakat a takarékoság, tőkegyűjtés szerveinek, hanem csak hitelintézeteknek. Ez pedig azt jelenti, hogy ma inkább a részvényesek érdekében látszik fennállani és prosperálni minden takarékpénztár, mint azé, hogy a takarékoság szellemét és hajlamát ápolja és nevelje.

Innen van, hogy a takarékpénztárak legjobb barátai is csak mint a hitelnek szerveit ismerik el a közgazdasági életben fontos tényezőnek.

A takarékpénztárak megmaradt egyoldalú szerepe a közgazdasági életben azt eredményezte, hogy egy-egy

ilyen intézet megítélésénél éppen nem játszik szerepet a kamatozásra elhelyezett tőkék származása, tétéleinek összege, hanem pusztán csak az, hogy nagyrésztben leszámítolások utján realitált hitelnyújtásaiból minő üzleti eredményt, osztalékot tud fizetni. — Vagyis fő a részvényes érdeke.

Ez az elfejlődés igen természetesen nem pusztán csak a takarékpénztárak rovására irandó, mert az, hogy a keletkezésük valódi céljának, tudniillik a takarékoság fejlesztésének csak részben tudnak megfelelni, másban találja magyarázatát. Egyrészt a hitelígyénekek sokkal nagyobbak, mint a takarékpénztári elhelyezésre váró tőkék, másrészt a takarékoság legelső gyümölcse; a kis tőke, nem szívesen keresi fel a takarékpénztárakat.

Önkényt következik mindezekből hogy ily intézeteknek záró számadásai a közgazdasági viszonyok megítélésére csak a hitel-szükséglet tekintetében alkalmasak. de a nép vagyonosodási viszonyaira azokból alaposan nem következtethető. Ez a szabály a hitelintézetek üzleti forgalmára vonatkoztatva azt jelent, hogy az üzleti eredmény emelkedés t. vagy

A „NYIREGYHÁZA” TÁRCZÁJA.

Kályha.

Irta 3.

A bank alkalmazottjai csodálkozva néztek össze, hogy főnökük záróra előtt egy negyedórával előbb hazaküldi őket. Türelmetlenül, izgatottan várta a bankár, míg azok pedánsul a könyvektől a tollszárig mindent szimmetrikus rendbe raknak asztalukon és kabátjaikba gomboloznak.

Mikor künn voltak az ajtón a többiek, a pénztáros — régi embere a bankárnak — visszatért.

— Mit akar tenni? kérdezte.

A bankár izgatottan fordult felé:

— Mondtam, hogy hazamehetnek ma korábban, köszönje meg és most távozzék!

A pénztáros lassan indult kifelé. Valami rosszat sejtett. Főnöke pár hónap óta oly zavart, szorakozott és ingerült volt, hogy a megőrüléstől féltette. Volt is oka rá, a könyvek és a pénztár nem voltak rendbe, nem folyhat így tovább a dolog.

Mikor a bankár egyedül maradt, becsengette a szolgát és a tűzre tettelet; meghagyta, hogy senki se háborgassa. — Aztán minden ajtét és ablakot elzárt gondosan.

Egy darabig belebámolt bambán a kályha tűzébe, aztán mintha hirtelen felébredtének, felrettent.

Tárta nyitotta a vasszekerényeket, kiábrította onnan a kötvényeit, részvényeket, a

könyveket, aztán felnyalálolta és a kályha elé vitte mind. Leült a földre melléjük és aztán valami borzasztó mosolyra kezdte a kályha tűzébe dobálni. Előbb jöttek a nagy, vaskos, csikos könyvek. A hazug számok homályos szürkén látszottak a vékony hamu réteggé vált lapokon. Aztán jöttek a többi papírok, az értéketlen részvények, melylyel annyi embert ránt majd szegénységbe.

— Egjetelek, egjetelek, mormolja. Szemei kidülledve meredek a tűzbe, arca piros, az erek kidagadtak homlokán. — Az elegánsul öltözött arany láncos, gyémánt mellűs férfi, a hogy a tűz előtt kuporgott, szinte kéjesen élvezte az általa rakott tűz melegét, oly visszatartó képét nyújtott.

Az emeletről, éppen e szoba felett, most hallatszottak le a zongora hangnak utolsó akkordjai.

— Bevégezted? — mormogja a bankár feltekintve. — En is készen leszek mindjárt. Hozzám jöttél, mert gazdagnak hittelek, aztán megcsaltál, csalsz folyton, szinte a szemem előtt, azzal a pengő sarkantyussal. Most már elmehetsz a szeretőddhez kolduin. Kolduin a koldustól. Ha-ha, milyen élvezet volna látni a remületet, ha megtudod, hogy a mit most magadénak gondolsz, a ház, a gyémántos ékszerek, a fogat és minden, a mi neked boldogságod volt, *nem a tied*, hanem része oly sok ember elvesztett pénzének. Te voltál az orgazda, tudtadon kívül. — No csak vigadj még!

A papírok lassanként elhamvadtak, egy-egy légáramlattól megzizzentek, aztán össze-

estek, szétfoszlottak. A bankár felállott, aztán pisztolyát kezdte tölteni.

Fenn az emeleten, egy puha selymes fészekben ült a szép fiatal asszony. Egyik keze szorakozottan mozgott a zongora billentyűin, másik kezébe homlokát temette és úgy nézett a hangjegyek helyébe tett levelekbe. Amikor az utolsó is elolvasta, lassan összedeszte és a kandallóhoz ment. Leült egy öblös székre, aztán megpiskálta egy kis bronznyelű lapátocskával az izzó paraszt. Egy könnyesepp fénylett a szemében. A tűz világától, vagy talán még az előbből, mikor azt a levelet megírta és elküldte a főhadnagy-nak. Megírta, hogy ne jöjjön többet, hogy fél a szerelmétől. Nem tudja szeretni a férjét, de nem is tudja megcsalni. Becsületlen asszony akar maradni. És utána gondolta, hogy becsületlen anyja születendő gyermekének. Férje még nem is tudja. Ma este megmondja neki, talán nem lesz akkor olyan mogorva, olyan gyűlölködő, gyanakvó.

Aztán utoljára ránéz a levelécsomóra, melyből annyi lázas, ostromló szerelm szóit hozza és csendesen odateszi a vörösölő parázsra. Hirtelen lángra lobban mind, és az asszony elnézi, hogyan ég szerelme és füstje száll fel, mint valami szentelt áldozat, aztán azt is elnyeli a kandalló öble.

Még feljebb a padlás szobában, vigan ég a tűz a kis vaskályhában. Négy rongyos, kiéhezett, dermedt gyermek arcát teszi széppé a kályha reg nem érzett melege. A meleg, a meleg, milyen jó, milyen boldogság az, a gazdagok irigyelt kiváltsága telen. A rongyos,

csökkenését inkább befolyásolja a hitel-szükséglet, mint a betétek emelkedése vagy apadása. A kedvezőtlen gazdasági év szerint emeli a hitelintézetek üzleti nyereséget, ami elvlegre is mintha merev ellentétben állana azokkal az elvekkel, amelyek alapján a takarékpénztárak megeremtettek.

A nyiregyházi hitelintézetek 1898. évről szóló zárószámadatai az előző évhez képest stabilitást mutatnak. — Maguk az intézetek kettős okot találnak e jelenség magyarázatára. Az első a kifejeződött verseny a pénzintézetek között, a másik a mezőgazdasági viszonyok mérsékelt javulása. A betétek összege általában véve minden helybeli pénzintézetnél emelkedett, ami természetesen következménye az általános közgazdasági viszonyokban beállott javulásnak.

Egyébként pedig a zárószámadatakból az tűnik ki, hogy minden intézet vezetése s üzleti élete szolid, biztos alapokon nyugszik.

Közügyek.

— A vármegyei közkórház építési bizottság tegnap délután 3 órakor Mikecz János elnöke alatt ülést tartott.

— A vármegyei közigazgatási bizottsága e hó 9-dikén délelőtt tartotta meg rendes havi ülését báró *Feilitzsch Berthold* főispán elnöke alatt, s az erdészeti bizottság elnökévé dr. *Meskó Lászlót*, alelnökévé *graf Vay Tibort* megválasztván, a havi jelentéseket tárgyalta s azok elintézése után a bizottsághoz utalt ügyekben hozott határozatokat. Felémlik ezek közül a kékesei rk., a napkori rk., a karászi gk., a nyiracsádi ev. ref., a kenézli rk., a napkori gk., a nagyfalui rk., a kótaji gk. a kis-kállói gk., a bács-aranyosi gk., a buji gör. kath., az ó-fehértói ev. ref., a jékei róm. kath., a jákói róm. kath., az eöri ev. ref. tanítók korpótlék ügye, a napkori rk., a nyir-bétkői rk. tanító részére

papírral beragasztott ablakon kívül még hideg, a csikorgó kegyetlen hideg, azon belül meg ez az áldott langos meleg. A kályha tetején egy drótozott csupor áll, a legkisebb gyermek szövérgő szemekkel néz fel rá. Az anya bízhatja:

— Várj csak kicsikem, mindjárt kapsz jó meleg tejet. Ha parázsra égelt a fa, meg lehet pirítani a száraz kenyeret pirosra, ropogósra, jóízűre. meg lehet sütni az avas szalonát.

A négy pár apró kéz kejesen forgolódik a kályha meleg légkörében. Az arcok kipirulnak, hálásan, boldogan tekintenek a meleget adó kályhára.

A legsötétebb, leghidegebb zugban ül a családapa. Nem réz kiállott betegségtől sápadt arcát kezébe temeti. Ő nem vesz részt a melegből, nem is tudja nézni családja boldogságát. Lopott fát emészt el az a kályha. Az ő dolgos, becsületes munkától kerges keze lopta. Nem tudta nézni már a didergő gyermekeket. A betegség felemészte mindent, pénz keresni nem hagyta — és most lopott. P dig szegény ember udvarából lopta, a gazdagok elzárnak mindent. A férfi szeméből könnyek peregnek alá!

A kályhában vígan ég a tűz, árasztja szét jótévő melegét.

S a három kályha füstje egy keményen száll felé, összegombolyodva viszi ki az elégett *beestelenséget, szerelmet és becsületet.*

ugyanaz, a leveleki rk., a tiszta-dadai izr., a buda-ábrányi ev. ref., a dőgehei ev. ref., a tardosi rk. tanítók fizetés kiegészítése ügye. A benkei ev. ref., az ór-ladányi ev. ref. iskolaszék hasontárgyú kérvénye, a venceslői görög katolikus, a thassi rk., a birói görög katolikus, a tornyos-pálcza gör. kath., a nyirbátóri izr. iskolaszék korpótlék iránti államsegély kérvénye, a benkei ev. ref. iskolaszék államsegély folyósítás kérvénye, a nagyfalusi ev. ref. tanító részére államsegély engedélyező rendelet, az ibrányi rk. iskolateremnek egészségügyi kifogásolása, a kečki ev. ref. iskolaszék államsegély átutalása iránti kérvénye, T.-Eszlár, Balkány, Oros, Rakamaz, Szent-Mihály és Kisvárdai község jelentése a létesíteni elrendelt állandó gyermekmenedékház tárgyában. Geszteréd községnek a huyajai postahivatalt kibécsületi körébe való meghagyása, az ibrány-kótaji postajárat ügye, a Nyir-Mada község által kért távrida hivatal nem engedélyezése.

— A nyiregyházi villamos vasút ügye. A Nyiregyháza létesítendő villamos közúti vasút ügyét tudvalegőleg január 10-én tartott közgyűlésen tárgyalta a város képviselőtestülete és döntött felette oly formán, hogy a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” című budapesti cég azon módosított ajánlatát fogadta el, amely szerint a vasútra a koncesszió időtartama az 1947. évi december 31-ig szállítottat le, az előző 1960. évi december hó 31-ike helyett. A képviselőtestület ezen határozata a községi törvény értelmében 30 nap közzemlére kitétel után terjeszhető fel a vármegyéhez törvényhatósági megerősítés céljából. Ez a 30 napos határidő e hó 10-ikevel járt le s ezen idő alatt csupán a másik ajánlatot tevő cég, a Magyar vasúti forgalmi részvénytársaság adott be ellene felebbezést, amelyet aláírt ennek a cégnek jogelődje, dr. Járóssy Sándor is. A várostól az elfogadott szerződések az iratokkal és a felebbezéssel együtt, a holnapri nap folyamán küldetnek fel a vármegyére. — A vármegyén, minden valószínűség szerint, a legközelebbi, e hó végén, vagy a jövő hó elején tartandó rendkívüli közgyűlés veszi tárgyalás alá a vasút ügyét, ahonnan még megerősítés végett a miniszteriumhoz lesz felterjesztendő. Ha a szerződéseket a miniszterium is jóváhagyja, akkor a vállalkozónak a részletes terveket és költségvetést kell a kereskedelemügyi miniszteriumhoz bemutatni, ahol is azok felett az ugynevezett engedélyezési tárgyalás megtartása után adatik ki az építési engedély-okirat, amikor aztán a vasút építése megkezdődhetik.

Képviselői gyűlés.

Nyiregyháza város képviselői f. hó 14-ik napján délután 3 órakor gyűlést tartott. Várospatyaik nem nagy számmal jelentek meg, bár a közgyűlés programja néhány jelentős pontot tartalmazott.

Dr. Kovács Eleknek a január 31-ikén a VIII-ik kerületben megejtett képviselőtestületi tagválasztásról beadott jelentését a közgyűlés vita nélkül tudomásul vette.

Ugyszintén tudomásul vétetett a városi tanács azon jelentése, hogy a városnak árva pénzét, mely a városi szabályrendelet 22 §-a értelmében kölcsön útján el nem helyezhető, egyenlő arányban a Takarékpénztár, Szabolcsi Hitelbank és a Gazdasági bankba helyezik el.

A Hatzel-féle alapító levelet a jogügyi szakosztály véleménye alapján a tanács vita nélkül elfogadta.

Ugyancsak elfogadottat a jogügyi szakosztály azon javaslata is, hogy a pázsiti jogföldeket a város a vadásztársaságnak 1 évre bérbe adják.

Nem volt ilyen kegyesszívű a tanács a bujtos kertészek azon kérelmével szemben, hogy a kert déli oldalán beboltozott árok helyére kerítést állítsanak. A kérelmet a

tanács kerekén elutasította. De hát minek is a Bujtos szépiteni? Hiszen ugy sem látogattak.

Ezután következett a közgyűlés legfontosabb tárgya. Liptay Béla a szabolcsmezei lötenyészotti bizottság elnöke kérvényt nyújtott be, melyben kijelenti, hogy azon esetben, ha a város megfelelő anyagi segílyt nyújt, hajlandó a kisvárdai löversenyeket Nyiregyháza áthelyezni. A városi gazdák örömmel fogadták ezen ajánlatot, mely városunknak jelenleg is jó hirben álló lötenyésztesét még magasabb fokra fogja helyezni. Meg is szavazott a város ezen célra évenkénti 300 frtot azon kikötéssel, hogy ezen díjra tisztán nyiregyházi lovak jelöltesse. Különbön, mint értesülünk, ez itten államcsózó katonaság is örömmel fogadja a nyiregyházi löversenyek eszméjét és szintén kiállításba helyezte támogatását.

A pénzügyi és gazdasági szakosztály azon javaslatát, hogy a Kovács Teréz féle érkező földet vegye meg a város, a tanács nem fogadta el.

Ezután napirendre került azon indítvány, hogy a római katolikus parochiától a Szarvas koresmaj terjedő kocsitú aszfalt makadammal burkolassák. A képviselő ezen indítvány felett csak akkor fog határozni, ha a vasúti út kocsitúnak kisbessé gránitkövel való burkolása ellen beadott felebbezés sorsa el fog dőlni.

A tanácsnak azon előterjesztését, hogy azok számára, kik nem fogadták el a városi tanácsnak azon ajánlatát, hogy az út rendezése által eleső földdarabért a város a járdát kiépití, rendeltessék el a kisajátítási eljárás, a képviselőt elfogadta.

Majerszky főjegyző előterjesztette, hogy a városi makadam utak fenntartásához szükséges kavics szállítására két ajánlat érkezett. A képviselőt az ajánlatok közül az olcsóbbat, Bánszky András helybeli vállalkozó ajánlatát fogadta el.

A vasúti út és a színház melletti betoncsatorna kiépítésére Pollák Samu és társa céggel kötött szerződést a képviselő tudomásul vette.

A tárgyszerzat utolsó pontja Mikecz Józsefnek lapunkra vonatkozó kérdésvénye volt. A főrendvény véleményezés végett kiadatot a jogügyi bizottságnak.

Komjáthi János debreczeni szinagagató kérvényt adott be a képviselőtestülethez, hogy május és június hónapokra adják neki bérbe a színházat. A kérvényt kiadták a szinügyi bizottságnak.

„Nincs jég!” hangzott a keserves panasz a városatyák ajkáról. A telen tavaszi napok váltakoztak, úgy hogy alaposan egyszer sem fagyott be. Mandl Emil ajánlatot tett a városnak, hogy ő szállít 50 waggon jeget. A vita folyamán felmerült azon kérdés, vajjon nem volna e czelszerűbb műjéggyárat felállítani. A kérdés tanulmányozására dr. Trajtler Soma elnöke alatt Szempák Jenő és Moez Béla bizottsági tagok küldettek ki.

A vig-estély.

A nyiregyházi jótékony nőegylet olyan mulatságot rendezett kedden este, a melyben eddigre még városunk közönségének része nem volt, de talán nem is lesz ezutánra se.

A Vigestély olyan borzasztóan igen nagyon sikerült, amint mulatság 1899. évben csak egyszer sikerülhet. A mint a katonák között volt egy Napoleon, a technikusok között egy Edison, az ujjonnan született dedkék között egy siami ikerpár, úgy elmondhatjuk, hogy a nagy világon mind ez időkig tartott vigalmak között akadt egy nyiregyházi vig-estély ami mellett törpéve tőpörtül minden más hasonnemű muri.

Mikor a Korona nagy terme egy tele volt már az estélyre összegyűlteikkel, hogy a várakozás feszültsége elszakított volna egy

nyolez centiméter vastag dróttal font hajókötélet, megjelent a terem jó részét elfoglaló színpad függönye előtt Zeli a bohóc már megjelenésével óriási derűtséget kelte és bemutatta magát, elsorolla czimeit aztán fölolvasta a műsört.

A műsört itt közöljük szó szerint. Olyan ügyes ötletesen van megírva, a nevek elferditésében annyi a humor, hogy nem fogja unni magát aki előlvassa.

Műsor:

1. *Dialog.* Előadják: Signorina Estella Sesina la biondinetta, és Signor Latio Quechuccio di Mehecque, a „Scala volanta d'issicorta” vízmentes hyppodrom intrikus naivája és drámai ruhatárosa.

2. *A Gyurkovics lányok.* Kórusban előadják: Marianne d' Eutueche, Mathilde Müller, Sarvain Ilia, Pavloff Rozkaja, Garajku Irina, Ósbuday Lilla, Jarominszky Etleszka kisasszonyok, a „Beszéljen a mamával” jellege alatt működő hölgyzslálójai tetteles állományu bajnokai.

3. *Magán jelenet.* Előadja: Kiche-Maurier k. a. világhírű Shakespeare recitatrix, a muscai Opera Comique számfelüli tragikomikája.

4. *Kuplék.* Eneklí: Mlle Josephine Martache, nemzetközi chansonnété-excentrique, a chocinohina „Miau-Miau” hangszalagrend tulajdonosa (a hadi ékítménnyel).

5. *Duett.* Előadják: Senora Iduna Cyta-della de los Scipiades Y Ronuha, Andalusia és Barcelona üstökös csillaga, és Don Gunaros d'Ipecaquanna dos Konthyo, pensionáit lovas pék a Swajczi hadi tengerészetnél.

6. *Az ötödik dimenzió.* Tanulmány. Felolvassa: Eugène de St Empáque ur, a longobard tud. akadémia levelező végtagja.

7. *Quartet.* Vezeti: Mr. B. A. Chobella, a kameruni legfőbb állami számvevőszék társelnöke. Előadják: Mr. O Couly-Chany, ő felsége XXIX-ik Gorzumurzu végzett maharadsa, udvari táncz és illemtanára, Mr. R Onay, a timbuktni: „Nékem ugyan beborult” hordár beteggyógyzó és temetkezési meztelblos szövetkezet ex-lex igazgatója, Mr. Baude-Narre, Tohu-Bohu dissidens líkőrgyrf scalpirorott házibarátnya, és Mr. J. Uchasse, a Wasmul-féle tukszemgyűrű-gyár lábsegélyző-részvénytársaság honolulu felfüggesztett főügynöke.

Táncz reggelig!

Most következik a részletes referáda egy kis kritikával megszóva, de tárgyilagosságot kielégítendő kívánni e sorok írójától, aki maga is végig kaczagott olvadvagyönyörködött a műsor számain és jól érzi, hogy lehetetlen tulzas színében tűnnék fel minden szava.

Annnyí mondatunk, hogy tegnap este nagy sírás volt az égbén, sirtak az angyalok irigységükben, mikor elbeszélte az egyik le szellemidezett lélek, hogy a Gyurkovics lányok báj dolgában minden való és képzelt szépség előtt állanak a sorban, utánok egy nagy hézag következik és csak aztán jönnek az angyalok.

Josephine Martacha két kézzel aratta a babért és ha rá gondolok, nem maradhat a tollamban ez az epitheton róla, hogy édes. A közönség tombolt kupléi után és nem hagyta abba a tapsot, addig a mig meg nem szerezte kedves dalait egy magyar nótaival.

A program első számát Szeszaty Esz-tike és Szabó László teljes diadalra juttat-ták, daczára a kissé nagyobb zajnak. A dia-log, amely nyiregyházi termék, ötletes és sok színpadi ismerettel iratott.

Kiváló hatást ért Maurer Irénke a Szigetvári vértanukból Anna keservének paró-diájával. A Gyurkovics leányok bájos csoportja kedvező hangulatot teremtett az ér-telmes és rutinizorott szavallathoz, úgy, hogy a közönség teljes figyelmével jutalmazta úgy a szavallatot, mint magát a nyiregyházi vonatkozásu szellemes, tréfás költeményt, amely egész terjedelmében a következő:

Minden bánatnak van oltogató könyje,
Csak enyémnek nincsen!
Minden búhoz adott vigaszt, csupán engem
Felelt el az Isten.
Nem boldogtalan az, ki mondhatja másnak,
Milyen nagyon szenved!
Megfagyott fájdom meleg részvevésnek
Napfényen kienged.
Boldogok kik félnek, a kik kedvesükért
Imádkozni bírnak;
Es akik gyászolnak, kik szerelmesüket
Meadak a sírnak
Akkik búcsút vesznek, hogy halni menjenek;
Kik készülnék hozzá,
Hogy együtt haljanak, ajkaiokon rebeg
Vegső „Isten hozzád”!
Azokat énnekem mind irigyenlem kell.
Hisz mi vagyok? — özvgy!

Nem gyászoló özvegy, kinek férje fekszik
Nyugodalmas földben.
De kinek a férjét a „vig-estély” előtt
Tartják vissza tölem!
Azt sem tudom: el-e? Azt sem tudom: hol van?
Mely börtönben szenved?
Kétségbeesem éjére a remény
Csak egy sugárt sem vet.
Török rabságában? Nehez rabigában
Kemény lánczat csörget?
Gálya fenekéből, tenger közepéből
Ohajtja a földet?
Fenyítő csillagokban lesek hirt felőle
S gomolygó felhőben.
Lepteinek neszt figyelem régóta
Az est sötétjében!
Mióta vár reá frakk, lakk, fehér keztyű,
Ingye felszereltem!
Magam rég kész vagyok. Meg mikor megfésült
„Fábianné lelkem”!
Imádkozni kezdek, de imám atokkal
Vegyül mindig össze.
Lehetetlen, hogy a magasságos Isten
Magához eressze!
Oly nehezen várom, jobban mint az időt
Hogy már itthon volna!
... Legalább tíz percczel ezelőtt utóte
A nyolczat az óra.
Es ő meg most se jön. Ő meg mindig késik.
Az, a czudar ember!
En meg itt várjak rá, indulásra készen.
Barány-türellem!
... Ha legalább tudnám: hol lehet, hol járhat?
Hol maradhat eddig?
Mit csinál? Mit művel? Mi tartóztathatja
Ilyen késő estig?
Hol lehet? Hol járhat? Hol maradna másutt:
Csak a ... kaszinóban!
Fogadni mernek rá: ott ragadt, ott játszik.
Ott hol annyi jó van!
A helyett hogy jönne, zöld posztos asztalon
Koronákat csörget,
Gyöngyöző homlokkal, reszkető kezekkel
Maktot les, vagy zóldet.
Biztosan ferblizik! Vagy tivoltit játszik!
Vagy talán makoát?
Tán épen most kontráz, mint első, négy ászszal.
Egy „quint adu alsó”-t.
Na ha van rekontra ezen a világon:
Majd adok én neki!
Azt a pár szál haját, ha kezembe kerül
Tudom nem ő tépi!
Vagy tán tarokkocsi csupán „még egy” tourom
Üzik a pagátot!
Avagy — Uram boesá — saktóblán bámulja
A sok apró babót?
De mondok én neki, csak kerüljön haza,
Mattot, meg voltat,
Tudom Istenem hogy olyat a kaszinó
Még sohase látott!!!

De esitt!... Ah Istenem!... Ah leptekek hallok!...
Ó jón!... Itt is van már!...
Oh édes Istenem, van-e teremtesed
Boldogabb nálamnál!
Bánom is én most már, hogy hol kószált eddig.
Nyert, vagy veszett sokat!
Kissé bár elkéünk, s nem láthatjuk meg a
Gyurkovics lányokat!

Rónay Jenőné és dr. Konthay Gyula kupléi harsogó kaczagást keltettek. A kup-luk ötletessége versenyzett az előadás pompás komikumával. Általános vélemény, hogy a kongó szerezésnek fenomenális szereplése mellett ez a szám idezte elő nagyrésztben a rendkívül élénk hangulatot. A kihívásoknak alig akart vége szakadni, míg végre egy igen hatásos finisben zárult, melyet az „Aprósá-gok a hétről” rovatban közölt helyi vonat-kozásn kupléban megtalálunk az érdeklődők.

A szpiritizmusról tartott ezután felolva-sást Szentpájk Jenő. A gondos és széles körű tanulmányokkal megírt felolvasás az előző program által előidézett élénk hangulat miatt nem kapta meg azt a figyelmet, amelyet meg-érdemelt. A közönség érdeklődését teljes mér-tékben lekötötte azonban, akkor, midőn spiri-tizta tréfás mutatványokkal igyekezte bizonyi-

tani a szpiritizta tanok valódiságát. Egymás után jelentette meg Jákobot (Árvay Béla), Szép Helénát (Jósa Márta), aki derűtséget kelte dalolja el a „Pírczi piros almát” a kísérletező arra a kérdésére, hogy mi a Páris almájának a hírtörője? Vay Zoltán mint nagy Napoleon makrancos szellem volt. Mindenre „lívők”-kel felelt.

Végtere ez a szám is a legjobban elév-nyesült abban az irányban, hogy az estély valóban kiérdemelte a „Vig-estély” nevet.

A négerek jelenése volt a leghatásosabb. A néző keblében ugrált a szív a vad kacza-gástól, amikor a remekül maszkirozott néger-társaság ügyesen összetanult bohóságait, s köztük mister R. Onay bakugrásait és hihe-tetlen arczintorításait látta. Hát a „helyre kutyuku” nóták!

De leteszem a tollat és kijelentem, hogy azt az estét leírni még csak megközzeltőleg sem lehet.

Igazán teljes elismerés illeti meg a nő-egyletet, s különösen ennek ügybizog alel-nökét, dr. Kovách Eleké né urnót, — aki heteken át fáradozott az estély sikerének biztosításán — hogy a megszokott sablon-noktól messze eső, szellemesen, változatosan és a legmagasabb foku jókedv állandó fel-keltésére oly annyira alkalmasnak bizonyult ötletességgel állították össze az estély pro-gramját.

Elfoglaltanul mondhatjuk, hogy ilyen vidám estélyt, s azon annyira szívből kaczagó közönséget még nem volt módunkban Nyiregyházán látni.

Aki nem látta, bus lehet egész életén át.

Az előadás után táncz volt, a legesleg-javából, de csak fél hétig tartott. Ez a vig-estély megerdemelte volna, hogy 13 éjjel meg e y nap tartson utána a táncz.

Reflexiók.

E lapban legutóbb megjelent cikkem ötletéből a nyirbátori köles. népsegélyző-egylet igazgatósága és felügyelő-bizottsága egy ujabb nyilatkozattal tisztelt meg, a melyben az egylet ügyeiről szóló közleményeimről azt mondotta, hogy azok az egylet ügyeinek ismerete nélkül íródtak.

Az igazgatóság nyilatkozatában kiejti a „rágalom”, „valótlan” és „koholt adatok” szokat is.

Úgy a mint én a dolgokat leírtam, akár polemikus irányt adhatnék azoknak, a miket meg írni akarok; de nem teszem, mert szeretném, ha e nélkül érnék célt; érnők el azt, hogy a közvélemény tisztában legyen az intézet állapotával.

Nem szeretem én azt a szót: rágalom. Ennek a vádját visszautasítom, mert az írott szavaimban soha sem kapott hangot.

El kell ismerniök, uraim, hogy az intézet ügye — sok betevőnek az ügye, nem kerül-tetheti tehát el a nyírvánosság figyelmét. Mind-nyája hallja, tudja, csak az intézet igazga-tósága nem vesz tudomást azokról a többi egyéb panaszokról is, a mikkel az intézet vezetését a székhelyen és a vidéki részve-nyesek illetik. Ez pedig baj; — különösen veszélyes a nyilvánosságra jutott panaszokkal ilyen per sundám-bundám módon elbánni.

Közgazdasági tekintetben jelentősége csak akkor lehet, jól és áldásos az intézet addig nem működhetik, míg a betevő köz-zönség kétségbevonhatatlanul meg nem győ-ződik arról, hogy a népsegélyző egylet való-ban rendesen vezetett tisztességesen kezelt és bizalmat érdemlő intézet. Erre azonban a multkori igazgatósági nyilatkozat a legke-vésőbbé alkalmas.

Mindenkor tiszta önérttel és felelőssé-gem tudatában az írottakért kezelem a toll-lat, a szolgáltatott adatokat előzetes bírálat tárgyává teszem, ha mindamellett valamelyes

tévedés fennforogna, tudni fognám köteleseget.

Uraim! nyilatkozatuk nem kielégítő: helyesebb megoldást várunk. Ennyit az igazgatóságunk.

Azokkal a vádakkal szemben pedig, melyekkel a „Nyirvidék” egyik korábbi számában és a lapok hasábjain is illettem, hogy t. i. disqualifikált ember vagyok, nyilvánosságra hozom, hogy a lovasias ügyeim megvizsgálása végett f. hó 13-án városunkban dr. Fericska Kálmán orsz. képviselő ur elnöklete alatt összeült becületbiróság nekem egyhangu ítélettel elégtételt szolgáltatott, amire névze álljon itt a következő:

Nyilatkozat. A Máthé József és Kende Sándor urak között felmerült becületbeli ügy lovasias uton elintéztetett. Nyirbátor, 1899. február 12. *Murányi László, s. k. Oltványi Odón, s. k. Háhnél Ferencz, s. k. Simay Aladár s. k.**

Máté József.

Hirek.

— **Kinevezés.** *Jekelfalussy Lajos* cs. és kir. vezérőrnagy helyébe *Lipsey Rudolf* ezredest neveztek ki Debreczenbe honvéddandár parancsnokká.

— **Vizsgálat.** Több kiscgazda följelentésére az alispáni hivatal a nyirbátóri birtokossági tanács ellen egész eddigi működésére kiterjedő vizsgálatot rendelt el és ennek megjelentésével az illetékes járási főszolgabírot bízta meg.

— **Népszerű gazd. előadások.** *Macsószky Lajos* helybeli ág. ev. tanító e hó 5-én tartotta meg Oroson első népszerű gazd. előadását, igazán szép számú gazdaközönség előtt, a szőlőmivelésről és gyümölcs termelésről értekezven.

— **A polgári olvasó egyesület báija.** Ha azt a sok fraízist mind összeszednénk amit a báli referáda írónk eddigi gyártottak nemes elragadtatásukban, még mindig kevés lenne ahhoz, hogy a polgári olvasó egyesület kedves kis mulatságát kellőképpen méltányoljuk. Reggeli hat óráig tartott a táncz. Nyolczvan pár tánczolta az első négyest. Két terem volt zsufolva jó kedvű vacsorázókkal a szünóra alatt. Búszke lehet a rendezőség, a farsang egy mulatságában sem pezsgett úgy a jó kedv mint ebben a szombat esti aranyos bálban. A kaleidoszkopusan változó teremben a következőképen tudtuk összeállítani a hölgyek névsorát: *Asszonyok:* Antal Jánosné, ifj. Balczár Lajosné, Bailay Gyözőné, Békéffy Lászlóné, Bencs Lászlóné, Bencs Károlyné, Berzevics Daniélné, Boczkó Lajosné, Bunyitay Vinczéné, Csapkay Jenóné, Dery Béláné, Dery Pálné, Dietz Mikásné, Fazekas Jánosné, Förster Korneléné, Fraier Aladárné, Górgey Istvánné, Gonda Józsefné, Gyórbíró Benóné, Gyurcsány Ferenczné, Hankovszky Jánosné, Häuffel Lajosné, Hólek Sámuelné, Horváth Gyuláné, Horváth Istvánné, Hook Pálné, Hunyady Lászlóné, Imre Jánosné, özv. Janousch Mátyásné Jóna Elekné, Király Sándorné, Kovács P. Pálné, dr. Konthy Gyuláné, özv. Krúdy Béláné, Kubacska Istvánné, Leffler Sámuelné, Lukrits Károlyné, Macsószky Sámuelné, Marsalkó Lajosné, Matulka Odónné, Melczér J.-né, özv. Moldvay Bertalanné (Sáros-Patak), Nagy Lajosné, özv. Pataky Lajosné, Pintér Istvánné, dr. Prok Gyuláné, Ruzsa Endréné, Simkó Józsefné, Stoffan Lajosné, Surányi Istvánné, Szathmáry Györgyné, Szohor Pálné, Tessik Jánosné, Trajtlér Sománé, dr. Vietórisz Józsefné, Ujhelyi Aladárné.

Leányok: Bailay Iza, Bacsó nővérek, Bencs Etelka, Bencs Ilona, Berzevics Ilona, Boczkó Gizella, Csapkay Ilonka, Dery Gizella, Gödövin Vilma, Dietz Juliska, Gyurcsány Irén, Hankovszky Ilona, Horváth Ilonka, Horváth Irma, Hólek Roza, Hook Piroška, Imre Anna, Janousch Jolán, Janousch Mariska, Király Emma és Anna, Lukrits Klemma, Macsószky Mariska, Matulka Emilia, Marsalkó Boriska,

Melczér Margit, Nagy Anna és Ilonka, Pintér Ilona és Erzsi, Pál Roza, Pataky Linka, Stoffan Ilona, Mencez Vilma, Strohmeyer Irén, Susztók Ilonka, Szathmáry Juliska, Trajtlér Anna.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A magyar királyi helygymnázis Szabolcsvármegyében a szent-györgy-ábrányi anyakönyvi kerületbe *Isczély Béla* h. jegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá ugyanehancsak a szent-györgy-ábrányiba *Rogge Károly* jegyzői irnokot, fenyves-litkeibe *Kovács Mihály* jegyzői irnokot, a paszabiba *Pataki Ferencz* községi bírót, a hugyajiba *Zahonyai Ferencz* irnokot s végül a kis-bákaiba *Szallay Károly* községi bírót anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és ezek közül a szent-györgy-ábrányi anyakönyvvezetőt a házassági anyakönyvvezetéssel és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **A takarékpénztár közgyűlése** vasárnap delelőtt 10 órakor tartott meg nagyszámú részvényes jelenlétben. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése egész terjedelmében elfogadtatott, a felmentvény mindenki részére megadatott. A felügyelő-bizottsági jelentés szerint az 1898. év üzleti eredménye 65212 firt melyből részvényenként 45 firt osztalék adatik. A fennmaradó összeg r szint az alapítóké dotációjára, részint jutalékokra és tiszteletdíjakra, részint pedig az 1899. év számlájára adatott. Jótékonyezelokra közgyűlés 670 firtot szavazott meg. A dr. Meskó László, Somogyi Gyula és Bencs László kilépő igazgatósági tagokat a közgyűlés újból egyhangulag megválasztotta, a felügyelő-bizottság tagjait pedig Majerszky Bélát, dr. Flegman Jenőt és Bleuer Lajost, póltagul pedig Deutsch Gézát.

— **Nyilvános köszönet.** Propper Sámuel turai földbirtokos úr kedves leánya, Margit esküvője, alkalmából, kegyes volt jótékony czelu nöegyletünk javára 50 forintot adományozni. Fogadj a nagylelkű emberbarát a jótékony nöegylet őszinte hálás köszönetét, azon őszinte kívánság kapcsában, hogy legyen a frigy boldog, amely az árvek és szűkölködő felebarátaink nyomorának enyhítésére nyújtott alkalmat. Nyiregyházaán, 1899. február hó 11-én. *Báthly Barnáné, nöegyleti elnök. Leffler Sámuel, nöegyleti titkár.*

— **Kályha.** Mai tárcánkban ismét kiáll a porondra kis irodalmi versenyünk egyik bajnoka, egy finom tollal, kedvesen megírt kályhával. Originalis alapfoglat és biztos kézre valló kidolgozás teszük értékessé a kis munkát melyre itt is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Eljegyzés.** Buttykay Menyhért Szabolcsmegyei földbirtokos, bájos leányát Idát, e hó 4-én jegyezte el Debreczenbe, Jármay Tamás kultúr mérnök.

— **Felolvasó estély.** A kereskedő ifjak egylete folyó hó 18-án szombaton este 1/2 9 órakor tartja saját helyiségében újabb sikerültnek ígérkező felolvasó estélyét. Ez alkalommal közre működnek dr. Dohnál József, dr. Szabó Imre, Bülesbach Péter és Fülep Dezső urak. Vendégeket az egyesület szívesen lát.

— **Propper Sámuel** úr budapesti lakos, turai birtokos, a helybeli íz. jótékony nöegyletnek 50 forintot adományozott. Ezen szép tett önmagát dicsejri. Fogadj a nagylelkű adakozó és nemesszív emberbarát legmelegebben érzett köszönetünket. *Az íz. nöegylet elnöksége.*

— **Nyilvános köszönet.** Propper Sámuel turai birtokos, leányának esküvője alkalmából, 100 firtot küldött oly czéllal városunk polgármesteréhez, hogy azt a szegények között legjobb belátása szerint ossza ki. Ezen adományért ez uton is köszönetét fejezi ki a *polgármester.*

— **A nyiregyházi ötödik gyógytár ügye,** mint értesültünk, a helygymnázisban a pályázókra kedvezőtlenül dől el, amenynyiben a miniszter az új gyógytár felállítását szükségesnek és engedélyezhetőnek nem találta.

— **Országos vásárok vármegyénkben 1899. évben.** Az 1899. évben Szabolcsvármegye területén fekvő községekben megtartandó országos vásárok határidejének jegyzéke: *Januárban* Tiszapolgár 4, Tisza-Dob 9, Szent-Mihály 23, Nyir-Bakta 23, Ujfehértó 26, Nyir-Bátor 26, Dombbrád 16-án. *Februárban* Mária-Pócs 13, Nagy-Kálló 16-án. *Márcziusban* Nyiregyháza 6-7. Nyir-Bogdány 8, Kis-Várda 13, Tisza-Polgár 15, Mandok 20, Balkány 28, Nyir-Bátor 30-án, *Áprilisban* Nyir-Mada 5, Nyir-Bakta 10, T. Dob 10, Rakamaz 24, Dombbrád 24, Szent-Mihály 25, Nagy-Kálló 27-én. *Májusban* Nyir-Lugos 3, Mária-Pócs 8, Nyiregyháza 15-16, Nyir-Mada 17, T.-Lök 18, Kis-Várda 22-én. *Juniában* Ujfehértó 8, Kis-Várda 12, Polgár 14, Nyir-Bogdány 21, Mandok 26, Balkány 27, N-Kálló 29-én, *Juliában* Nyir-Bakta 3, Dombbrád 3 Szent-Mihály 10, Tisza-Lök 13, Nyir-Mada 19, Tisza-Dob 31-én. *Augusztusban* Nyir-Lugos 2, Rakamaz 7, Vaja 7, Nyir-Bátor 21, Nyir-Mada 23, Tisza-Lök 24, Ujfehértó 24, Mária-Pócs 28, Kis-Várda 28-án. *Szeptemberben* Nyiregyháza 4-5. Tisza-Polgár 28, Nyir-Bátor 14, Tisza-Dob 25, Nagy-Kálló 28, Tisza-Lök 28-án. *Oktoberben* Nyir-Bogdány 4, Dombbrád 9, Szent-Mihály 16, Mandok 23, Kis-Várda 30, Balkány 31-én. *Novemberben* Nyir-Bakta, 6, Rakamaz 6, Nyir-Bátor 16, Ujfehértó 23, Nagy-Kálló 30, Tisza-Lök 30-án. *Decemberben* Mandok 4, Nyir-Bogdány 6, Nyir-Bátor 7, Mária-Pócs 11, Nyiregyháza 11-12, Kis-Várda 18, Balkány 19, Nyir-Mada 20-án.

— **Korcsolya-tánczest.** Kütönően, sikerült tánczestét rendezett a nyirbátóri korcsolyázó egyesület f. hó 11-én, mely egészen a késő reggeli órákba nyult bele. A Nagyvendégülnek ez alkalomra ügyes transparenttel és pompás meglehází növényekkel díszített termei még reggel 6 órakor is hangosak voltak az odasereglett díszes úri társaságnak folyton fokozódott széles jó kedvtől és a tüzés cizigányentől. A mulatság rendezői derekasan kitétek magukért és méltán büszkék az estnek fényes sikerére.

— **Dr. Haas Emil** ögvéd úr, a január hó 21-én tartott reunióra szóló belépti jegy megváltása czimén 10 forintot juttatott egyesületünknek, mely nemes cselekedetét ezennel köszönetét fejezi ki az *íz. nöegylet elnöksége.*

— **A Kisvárdai Kereskedelmi Kör.** folyó évti február hó 19-én délután 3 órakor tartja saját helyiségében II. rendes évi közgyűlést. A közgyűlés tárgyai: 1. E nőki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése, a zárszámadás és az 1899. évi költségeloirányzat bemutatása. 4. A számvizsgáló bizottság s a pénztárnok felmentése és a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztása az 1899-ik évre. 5. Esetleges indítványok.

— **Benczy Gyula** a kereskedő ifjak legtöbb mulatsága alkalmából, az egyesület czéljaira 10 firtot adományozott. Fogadjja érte hálás köszönetünket. *Az elnökség.*

— **Sikerült balekfogás.** Egy párisi műkereskedőhöz elegáns ur lép be: „Mibe kerül ez a Tanagra-szobor?” — „Ötven frankba.” — Tegye félre, este előjövök érte.” — Pár órával rá egy másik ur lépbe a boltba: „Mibe kerül ez a Tanagra-szobor?” — „Már el van adva.” — „Nem vehetné vissza? Próbálja meg. Ezer frankot adok érte. B. gróf vagyok. Itt a névjegyem. Lakásom avenue d'Eylan...” — Este az első ur ismét megjelenik a boltban, a kereskedő megkéri, hogy álljon el a vételtől és az ismeretlen sok alkudozás után 300 frank kártérítés fejében beleegyeznek. A kereskedő örül. Még így is 700 frank a haszna, gondolja. Másnap elindul a gróf ur lakására, de B. gróf nem lakik ott, nem is lakott ott soha semmiféle B. gróf. A kereskedő homlokára csap és elszomorodva konstatalja, hogy micsoda körmönfont csalásnak esett áldozatul.

— **A vig-estélyen** egy picziny csipezsebkendő elszökött bajos tulajdonosnőjétől

egyik munkatársunk elfogta a dezentort és mindent elkövetett, hogy a K. M. vagy M. K. betűkkel kezdődő nevű tulajdonosnő felfedezze — hiába, a kis illatos jószág itt van az asztalunkon és várja hogy ez a hűrünk hova fordítja sorsát. Szerkesztőségünkben tulajdonosnője megkaphatja a zsebkendőit.

— **A Szabolcsi hitelbank közgyűlése.** Tegnap délután 3 órakor tartotta a Szabolcsi Hitelbank évi közgyűlését, amely az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését az 1898. üzleti évről egyhangulag tudomásul vette s a szokásos felmentvényeket minden irányban. — Elhatározta a közgyűlés, hogy részvényenként fizessen forintot osztalék ad. Végül a kilépő igazgatósági tagokat Flegmann Lipót, Engländer Ignácot és Stern Jenőt újból megválasztotta, valamint a felügyelő bizottságba a volt tagokat: Márkus Károlyt, Deri Dánielt és Friedlieber Mort. Póttag lett: Tester Lajos.

— **A nyiregyházi gazd. és kereskedelmi hitelintézet helybeli részvénytársaság,** 40 forint adományért hálás köszönetet mond igazgatóságának az *isz. négytel. elnöksége.*

— **Halóhírek.** Mély fájdalommal jelentjük, a legjobb testvér és unoka testvérnek, sógorának és nagybátyának *vajai Vay Mihály* m. kir. főhadnyelvtől tisznek életének 28-ik évében Faddon Tolna megyében f. évi január 28-án rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványait február hó 1. napján d. u. 2 órakor fogna a nyír-vajai sírkertben az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke lebegezen porai felett! Nyirbator, 1899. január hó 29-én. Vay Béla nejevel Aradi Jolánával és gyermekeivel Vay Teréz forjével Német Lukácsal és gyermekeivel Vay László Vay Vilma özv. Katona Gáborné gyermekeivel Vay Gyula Vay Roza forjével Papp Lajossal és gyermekeivel mint testvérek. Vay István és Vay Anna unoka testvérek, mint nevelő szülők.

— **Színészet.** Nyiregyháza színház látogató közönségét bizonyára kellemesen fogja érteni azon hír, hogy majus hónap színházunknak több mint egy év óta bezárt kapui ismét megnyílnak. Komjáti János a debreczeni színház igazgatója majusi és június hónapokra bérbe akarja venni a színházat s ez iránt tolymadosítást a képviselő testülethez már be is nyújtotta. A képviselőt a kérelmet a szűnyű bizottsághoz utasította, mely bizonyára örömmel fogja elfogadni Komjáti János ajánlatát, kiknek társulata jelenleg egyik legkiválóbb a vidéki színtársulatok között.

— **A városi gáz és kádőről** a jövő héten szerdán déltől kezdődőleg csőtörtőkön este kazántisztítás miatt zárva lesz.

— **Köszönet nyilváníttás.** A nyiregyházi gazdasági és kereskedelmi hitelintézet legutóbb tartott közgyűlése alkalmával, a jótékony célokra megszavazott ötszázegyből, a nyiregyházi főgymnasium tápintezetének 40 forintot adományozott, mely jótékony adománnyért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az igazgatóság.

— **Gyanus borok.** Mint kisvárdai levelezőnk lapunkat értesíti, ott Pollák Ferenc borkereskedőnél gyanus bort találtak. A hatóság a borellenőző bizottság véleményével egyetértelműen, a gyanus borokból mintákat vett s felküldte azokat a budapesti borvizsgáló bizottsághoz.

— **Az újfelhértői daltársulat** folyó hó 4-én este fényesen sikerült dalestélyt tartott, mely dalestélyen a helybeli intelligencián kívül számosan részt vettek úgy Nyiregyházáról, mint Szabolcsvármegye több községéből. A dalestélynek úgy erkölcsi, mint anyagi sikere Szabolcs Gyula fáradhatlan buzgalma karmesternek tudható be. Az anyagi sikert mi sem jellemezheti jobban mint a dalestély tiszta jövedelme, de még inkább a felülfizetések összege, a mely ezúttal 43 ft 50 krt tett ki. Felülfizettek: Ajtay József 2 ft, Fleich Rezső 1 ft, Dudinszky Gyula, Hudra Péter,

Molnár György, Kálmáncheyz András 1—1 ft, B. Mosolygó István 2 ft 70 kr, Aranyos József, ifj. Katz Sámuel, Grünberger Ignác, Hagymássy Sámuel, Kádár Béla, Goldstein Dávid, Friedmann Simon, Grünberger Lajos, Nagy Sándor, Janthó Anna, File Károly, Szoboszlay Imre, Szoboszlay Albert, Kálmán Dezső, Pál Lajos, Soltész József, Vitovszky József, Grünberger József, Kupferstein Jakab, Stern János, Kupferstein Nándor és Vittmann Gyula 1—1 ft, Nánássy István 5 ft, Schwarz Ignác 1 ft 50 kr, B. Nagy János 1 ft 50 kr, Balogh Lajos 2 ft és Schubert Ferenc 80 krral. Fogadják a jótékony cél érdekében tett felülfizetésekért az illetők a rendezőség leghálásabb köszönetét. n.—s.

— **Orosi-utcai csendélet.** A múlt év őszén történt meg, hogy egy beruggott állapotban levő úriembert ismeretlen tettesek teljesen levették pénzt, ruháját elvitték. A gyanu Szikora István facézre pinczére esett, a ki e hó elején sokat lompolt és megszökött a kávéházakban. A rendőrség titokban szemmel kísérte a pinczért mert sejtette, hogy az ellumpolt pénz nem igen saját zsebéből került ki. A minap azonban — neszt vehette a dolognak — megugrott Nyiregyházáról. A rendőrség több irányba sürgönyözött utána, minek az lett a következménye, hogy Miskolczon nyakon csípték a mulató pinczért és átkísérték városunkba a hol is kihallgatás alkalmával hosszabb fagatás után beösmerte, hogy ő rabolta ki még tavaly az említett úri embert. — A pénzt akkor eldugta egy jegyverem nádjába s csak most, midőn már azt gondolta, hogy megfeledeztek a dologról, vette elő s költöztet el a könnyen jött jószágot. Tette ismerése után átkísérték az ügyészségre.

— **Az öreg honvéd pipája.** Egerben Berda Gergely negyvennyolcasz hönvéd minap meglelte magát. Az öreg honvédnek volt egy kedves tajtékpipája, melyet nagy becsben tartott. Mindig ebből füstölt és gyakran mondogatta róla: Együtt küzdöttünk végig a szabadságharcot. A minap unokájával játszott, a ki véletlenül kiütötte negyatyja szája-ból a pipát. A félve őrzött ereklye darabokra darabokra tört. Az öreg hönvéd módfelett elkeseredett a pipa cserepién. Azt mondják e miatt lett öngyilkossá, szobájában fölakasztotta magát. Asztalán egy papírszeletkét találtak, melyre az öngyilkos azt írta: Pipám meghalt, vele halok én is.

— **A szivebek operálása.** A szívet ért sérüléseket eddig föltétlenül halálosaknak tartották, és csak igen ritka esetben történt gyógyulás az ilyen bajból, amikor is a természet segített a sérültön. Az orvosok ugyanezért soha sem mertek a sérült szívhöz hozzányulni, csak várták, hogy a seb eltokolódjék. Egy Ramoni nevű római orvos most az olasz orvosok gyűlésén arról tett jelentést, hogy egy beteget gyógyított meg, akinek meg volt szurva a szíve, s neki sikerült a sziveb összevarrása. A műtét annál bonyodalmasabb volt, mivel a szív nagyon vértelt. Az orvos asszisztense ekkor az ujjával befogta a vérző ereket, mire az orvos negy órással összevarrta a sebet. A sebet 38 nap mulva ellehetett zárni, 42-ik napon a beteg fölkelte s a 60-ik napon teljes egészségben távozott a kórházból.

Budapesti levél.

Február.

Tisztelet Szerkesztő úr!

Gyászjelentéssel kell kezdenem. A zsúrok végelgyengülésben szenvednek. Nem-sokára eltemetjük, csak akadjon valahol egy divatszani, aki jobb módot talál a társadalmi érintkezéshez. A zsúr mindig unalmas volt, de eddig azt hitték, hogy szükség van rá, élni sem lehet nélküle s ime a mostani télen nem divat zsúrokra járni szombaton is vasárnap is („paratlan szombat” és „páros

vasárnap”) hűségesen fekete ruhába bujtán s mindenütt üres szalon fogadott. Egyszerű voltam a zsúron. Jobban szívenyeztem, mint a szalon, mely éhesnek látszott és mint a nagyságos asszony, aki olyanféle helyzetben volt, mint a ki petrezselymet árul. Többi én vagyok a legkitartóbb zsúrvízű.

Eddig csak a közlegények közé szerénykedtem magam jobban mondvá a statiszták közé. A szalon statisztái tudniillik azok a 18—22 év közötti ifjak, akik az eleven hátteret képezik, 23—26 év közötti fiatal emberek nem látogatják a zsúrokat, minthogy már derogál szalon-statisztáskodni, de még nem tartanak ott, hogy számba jöhetnek. Hanem a 26 év után roppant keresettek.

Keresettek, de nem találhatók se zsúron, se bálon. Tudja az ég, hogy hol kószálnak ezek a házasszandók fiatal emberek! (NB. Illik is, hogy csak az ég tudja, mert ott kötik a házasságot egyéb „kötések” és „szlus-sok” között.)

Hogy bába nem járnak, azon egyéb-iránt semmi különös nincs, bába nem jár ma senki. Csodálatosan megunta az egész világ. More Patrio megcsinálja még minden egyesület a maga táncmulatságát de ott alig van táncz, még kevésbé mulatság. Egy kötetlet lehetne írni arról, mik voltak azok a társadalmi okok, melyek megmérgezték a bálakat. Természetesen első helyen a parthiedvezés áll, a mely rendkívül önzökké, éredkedhajszókká teszi a fiatalokat. A lányt példaképmen érdeklí csak egy fiatal ember, már most túntetőleg igyekszik hidegen viselkedni a többiek iránt. A férfit mondjuk csak egy nő érdeklí ezt akkor lefoglalní igyekszik s majd kerestül szurja azt, aki csak közel-leadni mer.

És aztán, hogy mulasson jól annyi idegen ember együtt? A legelső bálobanm jartam úgy, hogy a rendezők megragadták, hamarjában bemutatják vagy 20 lánynak mire aztán körülnéztem, azt se tudtam kit ismerek kit nem? Hanem azért táncoltam és óriási fölreletést eszközöltem hölgyekkel, kiknek még a nevét se tudtam. Ha akadt egy fiatal ember ismerősöm, azzal együtt lekritizáltunk minden lányarcot, és szakértő szemmel végig vizsgáltunk minden női vállat. Másnap természetesen nem is köszöntöttem a bálí ismerőseimet. És ezt neveztük mi mulatságnak.

A sok fiatal ember közt én is ott voltam, kik összeesküdöttünk, hogy nem járunk bába (viszedelmes anarchia!). De hát az ily fölletek tudvaleg nem valók egyébre, mint hogy legyen mit megszegni.

Ezek a bálók mind egyformák lévén: mondjuk, hogy megemlékezem a — jogász bábról.

A Vigadó nagy terme tömve volt csupasz arczu, ifjú jogászokkal (no ezek még talán táncolnak), csaknem egymás hátán állottunk és ime megjelent vagy 30 lány. A sok frakktól persze alig lehetett táncolni, itt-ott képződött egy-egy kisebb tour, különben sétáltunk.

Annál fényesebbek az v. n. házi mulatságok, melyekről hónapokon át beszélünk. Művészeket szerepeltettek, meg pompás büfét, pezsgőt, és szellemes meglepetések. Nem is kell mondanom, hogy itt a Lipót-város vezet, mint mindenütt, ahol alkalmi fényt kell ragyogtatni, vagy ahol ki kell vágni a rezet egy kis henczegés mellett.

Milyen boldogság, ha a bálon ninesenek ismerősök s lelkismeret furdalás nélkül szökhettünk meg. Megszökni! Párosával vagy pár nélkül . . . Igen, pár nélkül, mert csak most térünk az álarcos bába. Az álarcos bálók óriási dekadenciája jelezte jó előre a nagy bálók közeledő halálát, mint ahogy a visszatejződés is mindég a szélsőségeken kezdődik. Előre bocsátom, hogy nem kompromittáltjuk magunkat, mert a Somossy-bál aránylag elég magas fokon áll. Hogy ezt a fokot ki mivel méri, az egyéni dolog. Az

álarczosok némi tekintetben éppen ellentétei az elite báloknak. Ez utóbbiakon t. i. a férfiak mérlegelik a hölgyek pénzét, az álarczoson pedig a hölgyek a férfiak pénzét. Amott a hölgyek szeretik a szép férfiakat, itt a férfiak szeretik a szép hölgyeket. A mamák mindenütt a háttérbe szorulnak, sőt az álarczosra csak kivételesen hozatnak el. Nincs veszedelmesebb kreatúra mint a mama az álarczos bálon.

Olyan jóleső fesztelenség fogad mikor a a Vigadóól a Somossyba emelkedünk. A földszint fényesre van kefelve, a zenekar helylén dlszaki növények, közepen pedig két félfáró van a szinpadra, ahol a cigizányok helyezkednek el. Az öltözök helyén regényes buffet csalogat. Természetesen a páholyok és a téli kert tele vannak úgynévezett elegáns közönséggel. Az emeleten katonabanda szölgáltatja a tour-táncok zenéjét.

„Mindenké gyanus nekem, aki tánczol”, ami elég otromba dolog is. Rendszerint a fiatal emberek kisebb-nagyobb csapatokba tömörülnek s úgy harcolnak több-kevesebb szellemmel egy-egy dominó ellen, akinek két óriási fegyvere van, az hogy eltakarja az arcát és hogy hallgat. De ha megszólal... Egy ügyveddel sétáltam, aki megszólalt egy dominót.

— Igen hamar bevégezted a mosogatást, Zsuzsi!

— Gyorsabban is megy az, mint neked a lóvakaras!

Egy-egy csinosabb kosztűmnek légio kísérője van, amely formalis in üdözi, míg csak nem akad egy nemes szívű pártfogó! Nemes szív? Solymossy azt mondaná rá: ich kenn dzisz!

Meg előadás is van bál közben, egy balletet, a Reklámot adják elő, amelyben legügyesebb gondolat, hogy jól megfizetetik a czégnak a szerepeltetését. Így kerülnek egy táncszínházba kalodot meg a „Magyarország”, a hegyaljai bor meg a püder.

Persze, hajnal van, mire haza vetődünk, mert hát szeretem a hajnalot. Ujjabban kiháló romantikus érzésem daczára szeretem a „Hajnali harangszót” is. Igen hangulatos, kedves kis darabnak találok, de nem valami kiváló mű, különösen ha azt is mérlegelni akaróknak, hogy két munkas alkotta összetett erővel. Sok erőt nem raktak össze, annyit szent, hanem mindketten — Karczag Vilmos és Hevesi József — elővették összes néprajzi ismeretüket, azután ami csak észkübe jutott a falusi életből, azt mind beleírták a darabba. Előfordul ott minden, a szinpadon tehenet fejnek, zurbolnak, krumplit hámoznak, szerzamatot puczolnak, tejfölt meg lekvárt nyalnak, vizet húznak, hógurulyáznak és mindezt oly kitűnően játszik meg, hogy az embernek folyton adnak valami kedves látványt, falusi gyönyörűséget. Hanem mint magát a népszínművet veszzük erősebben szemügyre, bizony gyengének találjuk. A meseje köznapi, új, kiváló nincs benne, szinte csodálatos, hogy hogy lehet ilyen vékony czernázalat fenni. De hát ujjabban divat rossz népszínműveket írni. Vagy talán nagyon magasak az igényeink e tekintetben? Bizony Blahánának is rosszul eshetik egy kissé azok után a remek művek után, melyeknek ő volt a szülőke, édesanyja, dajkája meg életben tartója, ilyen hanyatlásnak az osztályrészese lenne. Ha valami, akkor ez érzeteli vele, hogy — kivénül. De erről nem ő tehet, olyan ifjú a szinpadon, a hangja olyan kedvesen csengő, hogy valószínűleg csak tiszteletből — nem kurizálnak neki.

Még majd kifejezem megemliteni, hogy hát mi volt a legszebb a Hajnali harangszóban: legszebb a Gazsi Mariska haja volt, a legjobb pedig valószínűleg az a pohár tej, amit frissen kifejve ivott. Szerencse, hogy nem adják mindennap a Hajnali harangszót, mert akkor Gazsi akarva, nem akarva tejkurát folytatna. Elhízás esetén pedig kijátsszáná az ő herczig ficsur szerepeit?

Karczag tehát ezáltal nem aratott diadalt. Ő különben is hozzá van szokva, hogy a diadalnak csak a magvait vesse el kitűnő reklámokban, s aztán a diadalt a neje aratja le a háztartás számára. Kopácsy—Karczagért, Karczag—Kopácsyért. S minthogy Kopácsyt magasabbra tartjuk, ebből önként következik, hogy Karczag jobban végezte a teendőjét.

Valami kiváló sikerrel nem is igen dicsekedhetik az ideit. A Gyurkovics lányokat ugyan állandóan nagy közönség a Magyar színházban, de ennek a sikere eléggé rejtélyes. Talán mint régi ismerősöket látogatjuk szívesen a lányokat. A Roland mester pedig állandóan lemaradt a műsorról. Az operában t. i. műsorváltozás van repertoiron örökösben betegeskednek, meg a pörölnék a művészek. minthogy nemcsak érzékeny torokkal, hanem érzékeny lelekkel is rendelkeznek. No és öregszünk, bizony már Ney Dávid is megenged magának néha-néha egy pár hamis hangot, Perotti pedig, a nagy Perotti, éneklezkeket hirdet.

Ez egyenlő azzal, mint mikor valaki a nyugdíjára kezd gondolni.

Csak egy vigasztaló van ebben a mellékereset keresésében, az hogy nem annyira a gyöngeség érzete, mint inkább az anyagiak iránti rá Perottit. Hja, könnyen így jár az, akinek a művészet nem elég vállalat. A czirkveniczai üzlet rosszul ütött be és sok pénzt ütött el.

De hát ki nem vállalkozik ma, ki nem játszik a börzén? Ügyvéd, vagy orvosi diploma mellett csak melles.

Epen tegnap este bizonyította be Perotti, hogy mily fényesen „birja” meg daczára felszazados énekművészetének. A Tannhäuser azok közé a darabok közé tartozik, amit legjobban szeret Budapest, a Wagner imádók pedig egyszerűen megbetegesznek az élvezetől. Minthogy pedig Wagner imádói leginkább az ifju, zenet művelő generációból kerülnek ki, egy ily estén igen érdekes és mozgalmas élet van az opera harmadik emeletén. Meg a legutolsó zugot is betöltöttük. Nos igen, nem szegyenlem bevallani, hogy én is odafönn szorongtam, még pedig azért, mert Tannhäuser partitúráját vittem a hönöm alatt, már pedig az opera nézőterén egyiptomi sötétség uralkodik, csak a harmadik emeleten egy-egy oldallampa. Es végig kísertem az operát taktusról-taktusra.

Miután ezzel eléggé kompromittáltam magam ön előtt, most már ajánlom magam!

Z.

Apróságok a hétről.

A mult hét, a szelek és viharok hete volt. Minden perczenb vártuk, hogy házfedelet pillantunk meg a magasban, amint kedélyesen himbálóznak, majd cigánykereket hányanak, kánkánt táncolnak a szabad éterben. Sajnos, vártuk, vártuk, de hiába vártuk. — Házfedelek helyett holmi apróbb nippesek: mint a maronisos és kőszőrösök ernyői, egyes magasbatoró gyümölcsárus fabódék (sajnos nem kofkálak egybekötvé), végül számtalan térfi és női kalapok száguldak örült t-mpóban fel és alá. Különösen a női kalapok nyujtottak kedves látványt. Megriadt fehér galambok, exotikus madarak színes csoportjának tetszetek első pillantásra. Egyik-másik leszédült a földre, míg a legtöbb eltűnt egy-egy szürke felhő vagy házfedel megett.

Két kedves kis bakfis panaszának is helyet adunk itt, kiket súlyos csapat ért. — Tudnillik a mint pénteken delután a luteránus templom mellett elhaladtak, a szélnek, az istenadta szélnek széleselyes ötlete támadt, a misem sejtő leányok sikkes kalapjaiba kapaszkodott és usgýé... a gyengén odátöltött divatos képtelenségek grucióz mozdu-lattal hagyták faképnél tartózkodási helyük. Képzeltetni, milyen fura arcot vágtak a kalaptalan hölgyek. Az egyik jószág, mely-

nek bensejében aranybetűkkel ez állott: „haute nouveauté” nyilván megsajnálta szökeheju tulajdonosát s enyelve a földet érintette, majd ismét felszállt, hogy újból a földön folytassa kis játékeit. Ezt a jelenetet az elemi iskola arany fiatalóságának nehány jólabu alakja lovagias érzületök bebizonyítására használta fel. Ugyanis hajótavadászatot tartottak a csinos apróság után. — Vegre is midőn a kalap visszakerült tulajdonosához, az úgy nézett ki, mint egy kerekpártörő rongy. A buzgó fiatalóság persze lényegtelennek tartotta azt a nehány erőteljes sárba való tiprást, mely a kalap megrögzítését eredményezte. A szökeheju angyal szeméi nyom-ban ontották a krokodilmentes szívből fakadó könnyeket.

Az eltűnt kalap ismertető jelei a következők: Belésén, amely hiányzik, ez áll: chic Parisien, alakja karcsu, fogai nincsenek. Tisztelettel kerjük a becsületes megtalálót, hogy azt szerkesztőségünkbe szölgáltatni szíveskedjék, hogy aztán mi rendeltetési helyére juttathassuk. A kalap kézbesítője különben a „Nyiregyháza” mult évi folyamát kapja ajándéku.

Ugy az előző heteknek, de főleg ennek a hetnek csaknem kizárólagos beszéd tárgya a Vig-estély volt. Csakúgy szongott a város a vigestély tárgyalásaitól. Ezernyi kalandossábnál kalandosabb hír terjedt el, — mi lesz, hogy lesz.

Hogy csak nehányat említsék azt rebesgették, hogy Robinetti erdművész egy néger karmesterrel fog birkozni, továbbá hogy Yvette Guilbert direkt erre az estélyre lejön Nyiregyházára s éneklí „le petit cochoin” című kupléját. Továbbá hogy a Gyurkovics lányok tányerozni fognak minden énekszám előtt és után.

Magá az előadás — felülről más helyen bővebben referálunk — melymult a legmerészebb várakozást is. Robinette, Guilbert meg a Gyurkovics-féle tányerozás persze, elmaradt. Nem tudtás az azt mondjuk hogy a vig-estély pompás hatyudala volt az ez ideit karnevalnak.

A vigestély kongó négerei megakarván tudni, hogy közülök melyik tetszik a közönségnek a legjobban? elhatározták és megis cselekedtek, hogy mindenük egy viecezet, vagy tréfás kérdést ad fel. A győztes az lesz, aki a leghangosabb derültséget idézi elő.

Megkezdődött a verseny. Az első néger: Mr. O. Couly-Chany (Kolicicsanyi Dezős) feltezte a kérdést, *miért szarka a szarka?* A feleletet maga a feladó adja meg: *Azért, mert a papája is, meg a mamája is szarka volt.*

Falrengető kacaj. A második kérdést Mr. R. Onay (Rónay Jenő) adja fel. *Reggel ülnék rajta, délben esznek vele, delután rágyujtanak, mi az?* Felelet: *szék, kanál, pipa.* Oriási derültség.

Mr. B. A. Chobella (Bacsó Béla) még jobban rászedte ujjongó társait. Kíváncsi volt tudni, hogy aminek *négy lába van, s repül, mi az?* Hiába török a fejüket, a jambor négerképtelének találni olyan fura állatot. Vegre a kérdés feladója fejtí meg a rejtélyt azzal, hogy az bizony semmi más, mint *tehén.*

A felületett feketék zajongva jelentik ki, hogy a tehén nem repül, mire Mr. B. A. Chobella azzal nyugtatja meg őket, hogy hiszen azért adta fel a kérdést így, hogy ki ne találhassák.

A közönség derültsége nőtton nő a hallatlan találós kérdések hallatára.

Most jött negyedik, s talán a legvadabb kérdés, aminő egyáltalában néger agyban megszülehetett.

Mr. J. Uchasse (Juhász Sándor) arra volt kíváncsi, hogy *ami elől veres, hátul meg nyalják, mi az?*

A negerek összehajnak, s halkan tanács-koznak eredménytelenül.

Felelet: *5 krrós levélbélyeg.*

Végnélküli derűtléssel jutalmazza a közönség a félvilág legrosszabb viccét.

Mr. Baude-Narre (Dr. Bodnár István) sem maradt hátra társai mögött.

Kérdés: *Mi a különbség a nyul és a svéd kestyű között?*

Felelet: *a svéd kestyű nyulik, de a nyul nem seélik.*

De már ezt a találos kérdést maguk a négyek is annyira rosznak találták, hogy Mr. O. Couly-Chany indíttatva érezte magát a közönség harsogó kacagása közepette stante-pede meghalni.

*

A vigetési egyik legkiemelkedőbb száma volt Rónay Jenőné és dr. Konthy Gyula duettje. Egy csomó pompás kuplét adtak elő olyan óriási kacajától kísérve, hogy rengetté be a nagyterem.

A kihívásoknak nem akart vége szakadni: különösen akkor, midőn dr. Konthy Gyula helyiérdékű kuplékkal pótolta meg a sorozatot.

Az érdekes kuplékból álljon itt kettő.

Aki eszterna kőbe lábát nem törte el,
Ki az iparos tanoncok még nem löktek fel,
Ki a keresztül járókon, midőn rajtuk átment
Meg soha hasra nem esett,
Az örült vagy szent.

Ki azt hiszi, hogy tavasszal itt villamos szalad,
Hogy federes taligája aszfalton halad,
Ki színház részvénye után osztalékokat vár,
Az se nem örült, se nem szent, hanem . . . szamárnak.

A rimet a közönség is gondolkodás nélkül megtalálta.

CSARNOK.

Epigónok a Parnasszuson.

— Látványos komédia hat szakaszban. —

Személyek:

Lucifer, író és szellemi kridatarius *A Hypokrisis.*
Luciferke fia, ugyancsak író *A Káröröm.*

A Logika.

1. Író *Az Igazság* *A Frázis.*
2. Író *A Nagyképszerűség* *A Szellemesség.*

Írók, költők, vezércikkírók, újságírók, camelot-k, az enterprise des pompes funéres szolgái és lovai. Szolgák, riporterek, országgyűlési tudósítók.

Színhely: az Irodalom tere.

Idő: mult, jelen és jövő.

1. Szoborleleplezés.

(Az Irodalom disztere. A terem közepén a *Sablon* letakart szobra. A szobor körül nagyszámu kíváncsi tömeg hullámszik és valamennyien izgatottan várják a lepel levételét. Az ünnepély kezdődik.)

1. Író (emelvénny a szobor mellett.) Fontos momentum fog lejátszódni szemünk előtt . . . Talán a legfontosabb mindazok . . .

Lucifer (közbevág): Lássuk a szobrot! *A tömeg* (üvölt): A szobrot! A szobrot! *Szolgák:* (a szobrot leleplezik.)

Mind: Ah!

Lucifer: Éltemet e perctől kezdve számítom!

Luciferke: Én is!

Írók kara: Mi is! Mi is!

Lucifer: Milyen remek! Pompásan sikerült! Mily utólréhetetlenül túkrózi vissza a semmit mondást!

Luciferke: Milyen medhatóan osztoba! Dónólt! (a gyönyörtől elájul.)

Lucifer: (felfogja karjaiba) Látom, hogy van érzéked a szép iránt.

2. Temetés.

Gyászmenet. *Az Önálló Véleményt* temetik. Hosszu kocsiors. Valamennyi kocsiiban írók ülnek.

Lucifer: Ez a halál tulajdonképpen nem is olyan nagy veszteség.

1. Író: Az igazát megvallva, én szívemből örülök a halálának.

2. Író: Azt hiszem az egész gyászmenetben senki sem könnyezik.

Luciferke: En isz úd örülöt. Tomolan! *Hypokrisis* (hangosan zokog): Mindjárt megped a szívem.

Káröröm: Nem hallgatsz bibást! (hangosan kacag.)

Írók: körülállják a sirt és mikor a temető már teljesen be van fejezve, megkönnyebbülten föllelekeznek.)

3. Vendégszeretet.

A Frázis eleséppelt arczczal, de azért elég jokedvűen közeleg az írók csoportja felé.)

Írók: (hurráznak és éljeneznek.)

1. Író: Szívemből örülök, hogy közvetlen közelében érezhetem magamat.

Frázis: Részemről a szerencse!

2. Író: Nem találok szavakat, hogy érzelmeimet kellőképpen kifejezhessem.

Frázis: Szívem mélyeig meg vagyok hatva.

Lucifer: Engedje meg uram, hogy kezet foghassak önnel.

Frázis: Éitem legszebb perce ez.

Luciferke: Bacita én is szeletem ám madát!

Frázis (megsimogatja): Légy szorgalmas, kövesd nyomdokaimat és idővel érvényesülni fog.

Luciferke (meghatottan sir.) (Vezércikkírók és riporterek örömkömben fejük tetején táncolnak.)

4. Statárium.

(Az *Igazság* komoly lépésekkel közeledik az írók tömege felé.)

1. Író (Meggillantja): Mít keres ez itt?

2. Író: En nem értem, ma már minden jött-ment ide meri tolni közzénk a fa pofáját!

1. Író: Takarodjék ki innen, de tüstént!

Lucifer: Majd adok én a komiznak! (Hozzámegy és pofonveri.)

Írók: (vérszemt kapnak és valamennyien ütlegelni kezdik az *Igazságot*.)

Igazság: (Az ütések alatt holtan öszszerozgyik.)

Luciferke: (Fölugrik a holttest fejére) Titerítü!

5. Bankett.

(*A Nagyképszerűség* tisztelőtéré, ki az asztalfőn ül.)

1. Író (tösztozik): Engedje meg Nagyméltóságod, hogy e fontos percz alkalmából . . .

Írók: Ugy van . . . Helyes . . . Helyes . . .

1. Író . . . Nagyméltóságodat Isten sokáig éltesse! (Tuss. Poharak összecsendése.)

Írók: Éljen! Éljen!

Lucifer: Engedje meg Nagyméltóságod, hogy érdemeit kellőleg méltathassam. Magában véve az a tény, hogy Nagyméltóságod közöttünk van, fontosabb a mi életünkben és a világtörténetben egyaránt, mint az actiumi ütközet, mint a népvándorlás, mint a tridenti zsinat, mint Husz János megégetése, mint Napoleon elhurczoltatása Szent Ilona szigetére . . .

Írók (kítőró lelkesedéssel): Úgy van!

Úgy van!

Luciferke: En isz Nadméltóságoddal ülitem pohalamat!

Írók: (a *Nagyképszerűség*t válokon körülhordozzák a teremben.)

6. Orgyilkosság.

(*A Logika* kemény arczkifejezéssel és szilárd testtartással halad az írók tömegén keresztül.)

Lucifer: Nem tudom miért, de kissé kényelmetlenül érezem magam.

Luciferke: En isz.

1. Író: Egy kellemetlen alak tolakodott közibémb.

2. Író: Én mindjárt kilököm. *A Logikához* megy és megfogja a nyakát.

Logika (keményen pofonúti, úgy hogy az általán rogyik össze.)

1. Író: Kemény legény! Jobb lesz vele nem kikezdeni!

Lucifer: Többet észszel, mint erővel. (*A Logika* háta mögé lopózik és hátulról ledöli.)

Luciferke: (A holttestemhez megy és kitekeri a nyakát.) **csr.**

Különfélék.

Mareorama. A párisi kiállítás egyik legszenzációsabb látványossága egy mareoráma lesz. Esetl már szó erről a mareorámáról a lapokban, de eddig nem biztak a vállalkozók sem abban, hogy a terv keresztülvihető lesz. Különben maga az elnevezés is merőben ismeretlen meg. Egy tengeri ut ez a mareoráma, melyet a párisiak egy helyben élvezhetnek majd végig. A jegyet megváltva, egy hajó fedélzetéhez mindenkiben hasonló helyre jut a látogató. Hajósok sűrűnek-forgognak és készítik induláshoz a hajót. Köröskörül a marseillei kikötő árboz-erdei látszanak, a háttérben a kikötő mozgalmos élete van művészi kivitelű gépekkel bemutatva. Köröskörül, ha a látogató a korlaton kihajlik, a tenger vizet látja, amint a hajó oldalait csapkodja. — És a vízben a hajószőrő alkotmány úgy himbálódik, mintha szabad tengeren volna. — Vastag fekete füstöt szór a nagy vaskemény és a hajógép zakatolása érezhető lesz. — Eles fűtyszó és megindul gőzhajó. Legalább úgy látszik, mert a kikötő távolodni kezd és előtűnnek más és más partvidékek. A hajócsavarok dolgoznak és a lapátkerek erőteljesen csapkodják a hullámokat. Minden illúzió meg van és az utasnak nem kell phantáziáját megerőltetnie, hogy magát a szabad tengeren képzelje. A partvidék lassankint eltűnik szem elől és köröskörül csak a felhőg látszik, amint összeér a messzeségben a tengerrel. Majd keskeny földszv tünik elő a messzeségben, mely fokozatosan nagyobbodik. Egyes tornyok, hajók árboznak valnak ki, míg végre teljesen előtűnik Napoly gyönyörű látképe. Halászok, halászléányok gyűnnek össze a kikötőben és egy tarantellát járnak el. A hajó pedig lassankint eltávolodik és újra a szabad tengerbe ér. Így érinti aztán meg Velencét és Sfaxot. Utközben a hajónak egy izében a tengerrel is meggyűlik a baja. Sűrű fellegek torlódnak össze a láthatáron, melyek lassankint elsötétítik a láthatárt. Hullámszni kezd a tenger és félelmetesen lobálja a tengert. Szélrohamak rázzák a födélzet kőzetelzet. Vihar van a tengeren! A családás ebben a pillan-tban olyan hű, hogy az utasok ngyrésze tengeri betegség nélkül nem fogja megenni az ut eme részét. Ezalatt a hajó fedélzete alatt levő termekben menekülhetnek az utasok, bár itt is érzik a hajó hanykódását. A szél aztán ismét alábbhagy. Az ég kitisztul és a távolban feltűnik az utazás végezelja: az Aranzsarv öble és Konstantinápoly. A panoráma, mely a családást előidézi, egy ezer méter hosszú és 15 méter magas művésziessen festett vászonból áll, melyen kitűnő festőművészek dolgoztak. A gépezet óriási összegeket emésztett fel. De a részvénytársaság, mely a dolgot financizotta, erősen reméli, hogy a furcsa tengeri utat sokan megteszik a kiállítás látogatói közül.

Ne írjon, kérem, több verset. Emanuel Geibel német költő hagyatékában a következő, valame yik tanulótól származó levelet találták: „Emanuel Geibel költő urnak helyben, Kuhberg, 15. szám. Lübeck, 1882. február hó 11-én. Mélyen tisztelt Geibel ur! Ma tanultuk végig az ön költeményet, „Tavas reménye.“ Nyolcz nap előtt öntünknek kellett az iskolában bezárva maradnunk, mert nem tudtuk, ma pedig ketten botot kaptak, mert idáig se tanultak meg. Arra nem gondolt, ugyebár, mikor ezeket megírta? De maga még a rövidebbek közül való, Schiller a leghosszabb, de azt az I. osztályban tanulják. A tanár ur

váltig mondogatja, hogy a vers nagyon szép: de kérem, van nagyon sok szép költemény s nekünk mindannyiát meg kell tanulnunk. Azért hát, kérjük szépen, ne tessék több verset írni. Hiszen a háboruk is egyre szaporodnak s a csatákat is meg kell tanulnunk. A földrajz, az jobb, mert annál mégis csak meg lehet nézni a mappát is: de a versek, meg a csaták, azok a legrosszabbak. Aztán minden költőnek még meg van a maga születési és halálzási napja is! De hát magánál még a halála napját meg nem kell meg megtanulnunk: azt kívánjuk hát, hogy az Isten még sokáig éltesse! Mély tisztelettel s megbízás folytán Karl Beckmann II. oszt. tanuló. Lakás Gröpelgrube 27. szám.

Biciklista nyelv. A virágnyelv és legeznyelv mintájára biciklista-nyelvet is szerkesztettek a párisi kerekpárosok. A francia biciklisták nem csöngöttek, hanem valami furcsa gummiszervekkel rekedt, utatászerű hangokat adnak. Már most a biciklisták ezzel a jelzősípval így diskurálnak:

Adj Isten! . . . . .
Adj! . . . . .
Jöjjen ide! Kövessen! . . . . .
Hívas { Hol van? }
          { Itt vagyok! }
Jobbra fordulj! . . . . .
Balra fordulj! . . . . .
Vigyázat! Veszély! . . . . .
Segítség! . . . . .

A vastag fekete vonalak és pontok a jelzőkészülék hangjait jelzik. A pont rövid hangot, a vonal arányosan hosszabbat jelent.

A figyelmes tanító. Egy kis grófosca sétál a tanítójával a mezőn. Séta közben találkoznak egy birkanyájjal. — A tanító így szól:

— Nem mondaná meg méltóságod, hogy micsoda állatok ezek?
— Ezek? Ezek sertések — felel a kis gróf egész határozottan.

— Bizonyos tekintetben igaza van méltóságodnak, szól a tanító, mert, hogyha ezeknek az állatoknak nem volna gyapjuk, akkor csakugyan sertések volnának. A nép azonban az olyan sertéseket, amelyeknek gyapjuk van, birkáknak nevezi.

Papír-világ. A london Paper and Palf azt újságolta, hogy Pompeiben papír-czipőket találtak fel. — Ilyenformán talán nem is oly nagy újság, hogy most Berlinben papírból készítenek kengyel-vasat. — Amerikában állítólag papíros-biciklik versenyeznek az aczélgépekkel.

Szerkesztői üzenetek.

Teljesnek. Helyben. Kályhájában siránkozik ön a világ romlottsága felett. Az ember napjában százszor vétkezik, maga ellen és mások ellen, stb. Minden eslekvésben ott a vétek. Meg vagyunk hatva. Igaza van önnök szofirmás axiomáiban, például veszem, mikor ön ezt a kályhát nekünk beklédte, eslekvésben már benne volt a vétek és abban, hogy nem közöljük, *ujra benne van a bűn — ugy-e?*

Cs. J. Kolozsvár. Az ígéretet várjuk. — Ezeregy áldozet.

U. D. Bpest. Kályháját köszönettel vettük s közöljük.

Piaczi árak.

— Február 15. —

Buza	9.30	9.35.
Rozs	7.50	7.55.
Árpa	5.80	5.90.
Zab	5.60	5.70.
Tengeri	4.45	4.50.
Paszuly	—	—
Szesz literenként	17 1/2	68 1/2.

1878. Tk.

Hirdetmény kivonat.

1898.

A nyiregyházi királyi törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Szabolcsi Hitelbank” végrehajlatának, Mátyás Mihály végrehajtást szenvedett elhen 11 forint tőke, ennek 1894. évi május hó 14-ik napjától folyó 6 százalék kamatai, 45 frt 38 kr. eddigi és 10 frt 47 krban ezennel megállapított jelenlegi s a még felmerülő költségek behajlása iránt folyó végrehajlasi ügyben ezen kir. törvényszék területén fekvő bulyi 203. sz. tjkvben 305., 306., 901., 1021. hrszám alatt foglalt ház, udvar és kert, közös nádlo és közös legelőbeli illetőségből álló ingatlanság 485 frt becsértékben az 1899. évi április hó 12-én d. e. 11 óraker Bu közszegháznál megtartandó nyilvános árverésen becsaron alul is el fog adatni.

Az árveresi feltételek következőleg állapítottak meg:

1. Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár.
2. Bámompénz a becsár 10 százaléka.
Kelt Nyiregyházan, a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál 1899. évi január hó 16-án. (16—1—1)

Borbély, kir. trvszéki bíró.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszté

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes málappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegdallal.

Nagy Képes Világtörténet cztja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveben, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előzőtöknek, a minót a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekokról egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítójá barátja, tanácsadója, mind-n uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét

kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes felbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes

kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszesbörkötési táblák szállítanak.

Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtáránál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetéssel.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedőkhöz vagy a címzett kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.